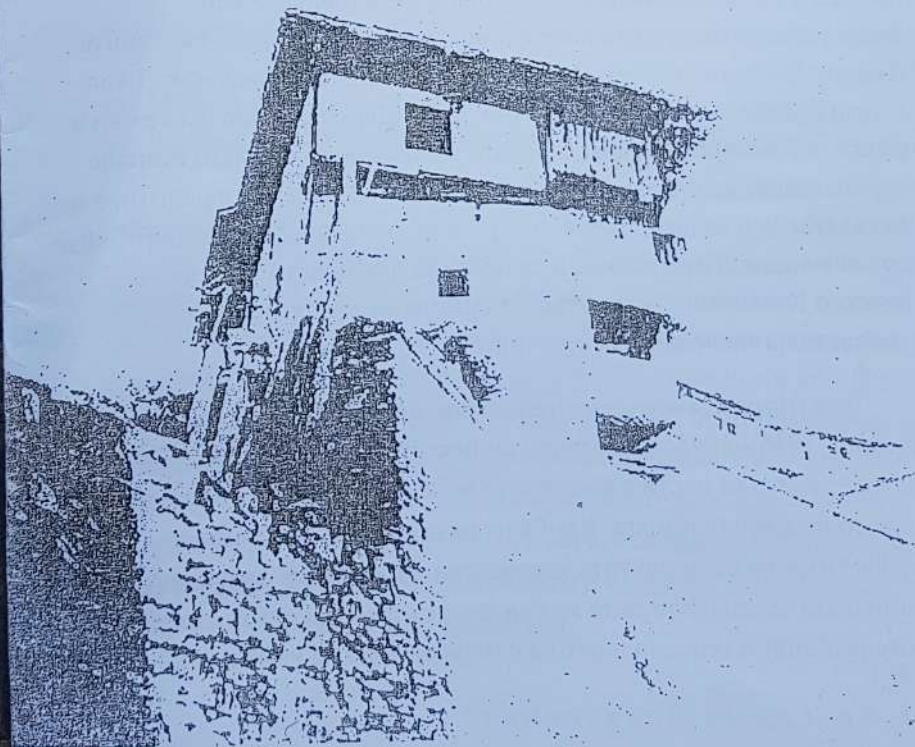

Ирина Жерева -
Член на настоятелството при
храм "Св. Никола" с. Ковачевица

Беседа за Ковачевица

Намерено е, че съществува село Ковачевица в края на XVI в. - от тогава датират първите записи в турските регистри. Историческите сведения показват, че първите заселници са бежанци от Велико Търново и Западна Македония. В началото бежанците тръгват по течението на р. Места, но климатът им се вижда влажен и се насочват към планините, по течението на река Канина (жървава). Именно на заселниците от Велико Търново се дължи правилният диалект на ковачевлии. Първите заселници се спират в покрайнините на сегашното село: Горното ливаде, Долното ливаде, Алата и Св. Георги. В края на XVII в. след опожаряването на с. Рибново, оцелялото население намира подслон в горната част на днешното селище, около чешмата, която носи името "Циганчица". Един от тези бегълци бил Марко ковача. Новозаселените бежанци били дюлгери - градели училища и къщи из цяла България, а Марко освен дюлгерският занаят имал и ковачница, която обслужвала съседните махали. Когато се случило да отсъства, го замествала жена му Гена. Случило се така, че на връщане от гурбет Марко се поболял тежко и умрял, а Гена продължила да работи в ковачницата. Името станало нарицателно, защото често я търсели не само за ковашки работи, а и за съвет и за помощ. С времето хората започнали да се заселват близо до ковачницата, двете махали се обединили и новото селище се нарекло Ковачевица, като свързало името си с реална личност, уважавана и почитана от съселяните.

През Възраждането селището търпи бърз разцвет. Само за две години /1846 - 1848/ ковачевлии си построяват църква. За изграждането са насти най-добрите майстори-дюлгери от селото, а цялото население помага. Камбанарията е построена по-късно, през 1900г., отново от прочутите ковачевски дюлгери. За изливането на камбаната съселяните дали медните си съдове, а жените хвърлили в котела обици и гердани, което дало чуден глас на камбаната:

1 | „Беседа за Ковачевица“

Поставен бил и часовник, но за съжаление той се повредил, дали го на поправка и повече не се върнал в селото. Тази първа църква носи името на закрилника на моряците, пътешествениците, гурбетчиите и изселниците Св. Никола. Преди да бъде построена християните ходели в параклиса „Св. Петка“ в местността Алата. От четирите страни Ковачевица е заградена от светии: Св. Георги, Св. Дух, Св. Константин, Св. Илия, Св. Петка. Населението живеело бедно, децата били жадни за наука, но селяните нямали средства.

Три пъти са правени опити селото да бъде помохамеданчено и трите пъти опитите са неуспешни. При първите два опита турците намират селото празно - населението се изселило заедно с добитъка към Велинград и Батак. Третият опит за потурчване на Ковачевица е свързан с името на Никола Ковачевски - общественик и учител в селото. Той е създател на първото светско училище в селото /1854г./, а баща му Иван Банев предоставя собствената си къща и помага с учебници. Учениците се обучавали две години в училището и били разпращани по цялата Неврокопска околия като учители и свещеници. Ковачевски е създател и на първото читалище в селото - 1865г. С помохамеданчването на селото се заема Тахир ага - известен сливенски аянин. Той се настанява над селото с войската си, готов да започне атака, но Никола Ковачевски застава на пътя му, моли го да не прави „тези безчинства“ и му обещава мелнишко вино, храна и злато. (Мелнишкото вино се приготвяло от специално грозде, което сменяли в Мелник срещу пшеница, картофи, царевица и др.) Докато текат преговори с Тахир бей, по кмета на село Горно Дряново е изпратено писмо и злато до Неврокопската околия. Така войската напуснала селото и то се спасило. Преданието разказва, че Горно-Дряновския кмет препускал лудо, а когато се върнал в Ковачевица, белият му кон паднал пред училището и издъхнал. Благодарните селяни събрали пари и му купили кон.

2 | „Беседа за Ковачевица“

Родопите по-късно се освобождават от турско робство 1912г. Създават се първите четнически групи начело с Кануш войвода, които защитаваха интересите на хората. Един от помощниците на Кануш войвода е Славко Банев - братов син на Никола Ковачевски. Друг четник Милев прокарва мръсния канал в Ковачевица, когато в Лондон и Париж нямало мръсен канал в Ковачевица имало. Хората живели бедно, мизерно, децата жадни за наука, но родителите нямат възможност. През 1900 построяват училище - основно, а по-късно и прогимназия. Средствата за училището са дар от големия общественик Йордже Димитров и училището носи неговото име. Турците много го измъчвали за пари и един ден отиват на сватба с жена си и едното дете, а другите три деца остават в къщи. Турците запалват къщата. Там изгарят трите му деца и тогава той решава да даде парите за построяване на училището.

През 1922г. се създава първата потребителска кооперация „Родопи“. Хората се обединяват в едно. Прокарват си електричество, водопровод, а мръсен канал е имало още от турско време. Имало е само пет чешми в селото. Тази кооперация създава Дървообработвателна фабрика в балкана. Всички мъже отиват да работят там. Край на гурбетчийството. През това време хората забогатяват, отварят се магазини и кланици. Децата започват да учат висше. От тях са излезли много учени от различни специалности. През това време населението наброявало 2300 души. През 1953г. когато се образува ТКЗС, тук е имало също. Дървообработвателната фабрика се закрива. Машините ги вдигат за Казанлък, хората няма къде да работят и започват масово да напускат селото. Отиват към Велинград, Благоевград, кой на къде види. Остават стотина човека, които нямат смелост да тръгнат. Започват да се рушат уникално красиви къщи за дървен материал. Носят го там, където са се заселили. Започват да се продават на безценица къщи, специално

на
г
х,
Г
ф
а
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

проявяват интерес хора от София, които искат да избягат от шумния град и търсят чист въздух.

Първите нови жители идват през 1970 г. Георги Данаилов и Христо Тодоров, а по-късно Иван Жечев, Владимир Велчев, Люба Велчева и много други. През 1976г. писателят Георги Жерев, който е роден в с. Ковачевица, пише брошурка „Ковачевица минало и бъдеще“. Издава я Благоевградският музей, разпространява се из цяла България, хората чуват за това село и проявяват интерес, най-вече хора на изкуството. Започват да се снимат много филми. Купува къща кинооператорът Радослав Спасов, който привлича много кинорежисьори. Най-хубавите български филми са направени тук - „Мъжки времена“, „Мера според мера“, „Бяла магия“ и др.

През 1978 г. Ковачевица я правят архитектурен резерват. Отпускат се макар и малко средства. Създават бригади от Горно Дряново /строителни работници/ и така успяват да спасят някои от уникално красивите къщи. През това време много от собствениците на къщите започнаха да идват и да възстановяват къщите си. Започнаха да идват много други хора главно от София. Има над 50 къщи на хора от София. Има и много чужденци: германци, италианци, холандци, американци, японци и др. Всички тези хора ги привлича чистия въздух, спокойствието и красивата природа.

Какви забележителности има в Ковачевица:

1. Синият вир
2. Кози камък
3. Могилето
4. Параклиса Св. Георги
5. Параклиса Св. Дух
6. Църквата Св. Никола
7. Буков дол
8. Беслет и много други забележителности в селото
9. Читалище и библиотека

1. Синият вир

Той се намира на 5 км. Пътят за Беслет и след това се спускаш надолу към река Канина по пътека пеша за около 1 час. Четири вира, вдлъбнати в реката. Много красиво място, като единият вир е дълбок 13 м. Има риба пъстърва.

2. Кози камък - тракийско светилище. Намира се на 15 км. от селото. Много красиво място.

3. Могилето

Канайското кладенец
- също много красиво място. Скали наподобяват човешки фигури.

4. Параклис Св. Георги - намира се на 1500 м. надморска височина. От XVII в. Три пъти е опустошаван, като последният път от гръм е напълно съборен. През 1996 г. с помощта на дарители го възстановихме, като Стоян Петрилийски от Хаджидимово е главен дарител. Красиво място, където хората успокояват душите си. Има 10 метров кръст, дар от Яна и Иван, които имат семейна къща в Ковачевица. Това свято място много се посещава от туристи. На 6 май Гергьовден е празникът на светеца, всички хора които имат възможност посещават параклиса.

5. Параклис Св. Дух - Построен от дядо Аврам (Чотрев) Стайков - бил ясновидец, присънило му се е да отиде и копае на едно място, близо до параклиса, но той не отишъл. Втори път му се присънил същия сън. Отишъл с дъщеря си, която била на 9 години. Намерили пари и иконата на Св. Троица. Това му дало повод да направи този параклис. Намира се на гробищния парк. Всяка година на празника на Св. Дух селото прави курбан за здраве и там се извършва богослужението.

6. Буков дол - Това е водопад, който се намира на 3 км. в посока към Горно Дряново и след това се върви 300 м. срещу течението на дерето.

7. Беслет - Горско стопанство

8. Читалище - открито през 1865 г. Учредено за пръв път от Никола Ковачевски с помощта на други изтъкнати възрожденци, борци за политическа свобода. Помещавало се е в частни къщи. Развивало голяма обществена дейност. Сведения конкретно за неговата дейност по това време няма, защото къщите са опожарявани. За известно време има затишие, съживява се от последователя на Никола Ковачевски - Стоян Златарев, по това време учител в селото.

През 1885 г. се учредява наново. По това време развива трескава дейност - изнасят се беседи и театрални представления. Към читалището се създава библиотека с богата литература. Поради политически причини Стоян Златарев напуска Ковачевица. Стоян Златарев е баща на академик Людмил Стоянов. По това време читалището се помещава в Пехливановия дюкян и е станало като втори дом за младите хора. Изнасяли се беседи, театрални представления, сбирки и т.н.

В напреднала възраст Стоян Златарев подарява 1500 тома литература на читалището. През 1925 г. извиква отговорника, натоварва на два коня книгите и ги докарва от Пловдив в Ковачевица. През 1954 г. читалището се премества в новата сграда, построена с парични средства на кооперация „Родопи“ с помощта на населението. Сградата разполага с голям киносалон, светла и просторна читалня, книгохранилище, в което се съхраняват 6000 тома литература. Когато през 1953 г. хората масово започват да напускат селото и то се обезлюдява, дейността на читалището се прекратява.

През 1986 г. бях повикана от бай Ангел Джигрев, който държеше ключа от библиотеката и музея, да присъствам в комисия. Лелята на

акад. Людмил Стоянов предостави на музейната сбирка дамска чанта на майката на Людмил Стоянов и комплект детски одежди, с които някога са кръщавали малките деца. Повечето от нещата са разграбени от нечестни хора.

През 2012 г. с активното участие на Стойка Дишлянова, Ана Райкова, Надежда Велчева и няколко други доброжелателки, решиха читалището да се възстанови. Наброява 60 членове. Откри се библиотека с останалите книги, и подарени други такива от хора, които живеят в Ковачевица. Има назначен библиотекар. Читалището работи активно. Изнасят се беседи под ръководството на Ана Райкова.

9. Църквата Св. Никола - Създадена е в периода 1846 - 1848 г., но камбанарията е построена през 1900 г. Турците не давали да се строят високи църкви, затова е малко вдлъбната в земята. Черквата притежава много стари и ценни икони, като три от тях датират от XVI и началото на XVII в. (Св. Богородица с младенец, Св. Йоан Кръстител и образа на Исус Христос). За съжаление и трите са откраднати, заедно с още 14 ценни икони. В църквата са служили седем свещеника, родени и израснали в Ковачевица, с изключение на Дрянковия поп, който е роден в с. Огняново, но родителите му са родом от Ковачевица.

Първият свещеник, който е служил в църквата, е Джирковия поп - той бил недостатъчно грамотен, затова гърците искали да назначат свой свещеник. Изпратили свои представители да преговарят с настоятелството, но хората не дошли в църквата на уговорената среща и така плановете се провалили.

Вторият свещеник бил Банговия поп - той бил по просветен. Им 4 деца (две момичета и две момчета). Голямата му дъщеря Невена е майка на акад. Людмил Стоянов. Втората му дъщеря Росица била болна от ревматизъм и баща ѝ я водел на баните в Огняново. Веднъж на връщане от там турците я отвлечат, потурчват я и я омъжват за техен човек. Живяла до дълбока старост, а в едно малко сандъче пазела моминските си дрехи.

Третиият свещеник е Дрянковия поп. Той бил образован, завършил светското училище и бил ученик на Никола Ковачевски. Забележително е, че по негово време почистил библиотеката от ненужната литература и закупил евангелие, писано по времето на руския император Петър! (за съжаление, евангелието беше откраднато преди 15 години)

Четвъртият свещеник, който служил в църквата, бил Исак Банев. По негово време, освен, че си гледал служебните задължения, той се занимавал и с обществено-политическа дейност. По време на македонското движение неговия дом служел като скривалище на оръжие, необходимо за движението. Също по негово време е построена е камбанарията на църквата.

Петият свещеник е Тома Тетимов - много честен човек, справедлив към всички. По време на войната на него било възложено да разпределя продуктите и хората били доволни и го уважавали.

Шестият свещеник бил Стоян Хорозов - служил много малко.

Следващият свещеник е Никола Копралев - служил няколко години до 1947г. По неговото служене в църквата подът бил подменен и застлан с дюшеме вместо с каменни плочи, с което интериора се подобрил.

След 1947г. в църквата изпращали свещеници от други населени места.

Жилийното училище е построено през 1820г. Просветното училище е построено през 1854г. от Никола Ковачевски.

Как възстановихме параклиса Св. Георги в с. Ковачевица

Параклисът е построен през 17в. Три пъти е опустошаван по неизвестни причини, като последния път от гръм. През 1996г. с група мои връстнички на Гергьовден решихме да посетим това свято място. Какво да видим... развалини. Седнахме върху развалините, запалихме свещички, похапнахме каквото носехме за здраве. Жените (ковачовлийки) разказваха спомени, как като деца са идвали със своите родители на Гергьовден. На този празник всички от селото са се черкували. Правело се е курбан за здраве, а именниците са носели печени агнета. Вечерта се прибирали в къщи с букови клонки за здраве.

Стана ми много тъжно как това свято място е опустяло. Ето защо в мен се роди идеята да го възстановим. Член съм на настоятелството към храм Св. Никола в Ковачевица, по това време бях и касиер - счетоводител на църквата на доброволни начала. Споделих идеята си със свещеника и с останалите настоятели, те одобриха и започнах да действам. Отидох при владиката Дядо Натанаил, споделих решението на настоятелството и в един слънчев ден Дядо Владика, свещеника и аз посетихме свящото място. Още с пристигането Дядо Владика се обърна към мен и каза: „Сестра Ирина, вземи офертата!“ А в момента не разполагахме с никакви парични средства в църквата. Тогава се яви на помощ Стойка Дишлянова, член на настоятелството, която ми каза: „Лельо Ирина, имам съученик в Хаджидимово, казва

се Стоян Петралийски. Обеща ми, че ще даде пари за построяване на параклиса".

Само след няколко дни той посети Ковачевица. Отидох при него обясних идеята и той на момента ми даде 2 000 лв. Обеща, че като види, че нещо сме направили, ще даде още толкова. Взех парите, дадох му квитанция и работата се задвижи. Хванахме майстор шери от Горно Дряново. Преди да започне работа майстора, отидохме на място група от 10 човека, извадихме и подредихме всички камъни. Дървеният материал се доби на място с разрешение на горското. Ламперията дари Емо Римов от Горно Дряново, а тиклите са дар от Георги Топалов. Ламперията пренесохме на гръб няколко жени, а тиклите баба Стойка прекара до параклиса с магарето си. Работата на майстора беше оценена на 6 500лв. - 4 000 от Стоян Петралийски, и 2 500, които събрах от дарители срещу подпис.

Икони не можахме да занесем и на помощ ни се притекоха Кольо Карамфилов и Владимир Шишков, които с голяма любов и старание успяха да сътворят прекрасни стенописи. Кольо Карамфилов има момче, болно от церебралнапарализа, Баба Ванга му каза да рисува високо в планината. Боите са дар от Кольо, а изпълнението е на двамата. По време на работа спяха на палатка до параклиса. Всеки ден Доброслав Жерев и Явор Жерев им носеха вкусни (постни) гостби, приготвени от Ирина Жерева. Преди да започнат да рисуват, майстор боядиса стените с вар и прясно мляко, за да могат боите „да хващат“. Млякото дариха Стойка Дишлянова, Велика Тетимова и Ирина Жерева. Всеки ден работникът отиваше с туба, пълна с мляко. Калдъръмът около параклиса е направен от майстор Карамфил Карамфилов с помощник Доброслав Жерев. През 2004г. Яна - лекар педиатър и екстрасенс, и нейния съпруг Иван, които имат къща в село Ковачевица, дариха и поставиха 10-метров кръст, тъй като там е

гръмоотводно място, а и да напомня, че тук някога са живели християни.

От името на настоятелството при черква Св. Никола, с. Ковачевица, благодаря на всички хора, които взеха участие с труд, материали и парични средства, за да успеем да възстановим и запазим този красив параклис - свято място, на което посетителите се възхищават. Докато мога и имам сили, ще се боря за опазването му. Нека Свети Георги закриля всички ни, да ни дари със здраве и успехи във всяко начинание.

Храм Свети Никола, с. Ковачевица

През 1988г. пристигнах с. Ковачевица, където имаме семейна къща и останах да живея постоянно тук, заедно с моя съпруг, който е роден в селото. Още първата година ме избраха за член на настоятелството при храм Св. Никола, а по-късно ме назначиха за касиер-счетоводител на храма, която длъжност изпълнявах 10 г., а получените 40лв. възнаграждение веднага внасях като приход на храма.

Намерихме църквата в окаяно състояние. Около 30 години не бе правен никакъв ремонт. Покривът отвсякъде течеше, дограмата на прозорците беше прогнила. Нуждаеше се от основно боядисване. Първата работа на настоятелството беше да направи инвентарна книга и опис на иконите и книгите в библиотеката. Църквата не разполагаше с никакви парични средства. На празника Свети Дух направихме курбан за здраве на селото. На следващия ден бях седнала на площада (бърчината) с една бизнес-дама от Варна - туристка в селото. През това време мина един господин, на когото бяхме дали кожата от агнетата за курбана - три на брой. Помолих го

да даде някой лев, за да купим олио за кандилата. Той отказа под
предлог, че кожите били скъсани и нямало да му послужат. Тогава
дамата от Варна скочи, отиде до колата си и взе пачка с пари - 500.
Даде ми ги с думите: „Ако купя къща тук, черква ще ви направя!“.
Отговорих, че си имаме хубава черква, но нямаме пари да я
отремонтираме. Това ми даде повод като касиер - счетоводител на
храма да събера дарения. За целта написах писмо до Дядо Владика
Пимен в Благоевград. Получих отговор, че мога да извърша тази
дейност със съгласието на свещеника и настоятелството при храма.
Приготвих прошнурована тетрадка и започнах да действам. Срещу
подпис от дарителя пусках квитанция и осчетоводявах приходите.
През това време идваха много хора, напуснали селото преди години
за да си регулират земите. Подканвах ги и те всички с желание се
отзоваваха да помогнат. Събрах известна сума, но тя не беше
достатъчна да започнем основния ремонт на покрива, който струваше
доста пари. И в един слънчев ден заведох в черквата журналисти -
колеги на моя съпруг. Там се срещнахме с хора от
Вероизповеданието в София, които бяха на посещение в храма.
Представих се на отговорника им като член на настоятелството и
касиер-счетоводител на храма, а той започна да ме упреква, как сме
могли да оставим тая светиня в такова окаяно положение. Отговорих
му, че имаме голямо желание да оправим храма, но не разполагаме с
необходимите средства. Той възкликна: „Как не сте в моя район, за
да ви помогна!“. Отговорих му да каже какво трябва да направим, и
ще го направим. Вървим към площада и преди да се сбогуваме той се
спря пред таблото с некролози, чете и се обръща към нас с въпрос
„Какво прави некролога на Архимандрит Методи тук?“. Отговорих,
че Дядо Методи беше роден тук, в с. Ковачевица. А той: "Знаеш ли
каква личност е той? Венчал е майка ми, кръстил ме е и мен!".
Отговорих, че архимандрита беше чичо на съпруга ми, брат на моя
свекър. И тогава нещата получиха добро начало. Предложи да

напишем писмо до Патриарха за отпускане на помощи и да му го
дадем, за да действа той. Написахме молбата от името на
Настоятелството при храма, изпратихме я и резултата не закъсня -
отпуснаха ни 25 000лв. С тези пари успяхме да отремонтираме
покрива, прозорците, боядисахме и т.н. Аз продължих да събирам
дарения, като с тези средства направихме стълбите и боядисахме
камбанарията. Така храмът доби приличен вид. Всички хора от
селото помогнаха - кой с каквото може. Всички жени се отзоваха при
основното почистване след ремонта. Когато поехме църквата,
служеше Петко Цингов като кандилопалец. Грижил се е изцяло за
обслужването на храма, а след неговата смърт временно ключа пое
Калина Палазова. Тя се разболя и ключа поверихме на Стойка
Дишлянова, по това време кмет на селото и член на настоятелството.
Тя почистваше и отключваше храма за посетители без да получава
парично възнаграждение. Аз водех счетоводството, а Мария
Поптомова продаваше свещи и така работата вървеше нормално.
Чествахме 150- годишнината на храма. Присъстваха много
богомолци и от други селища. Провеждаха се често и богослужения,
извършваха се венчавки и кръщенета. След като се закрепихме
финансово, назначихме за кандилопалец Васил Лисичков, който с
голямо желание се грижи за храма с помощта на съпругата си
Стойка. Когато той отсъства, тя го замества. Храмът се посещава от
много туристи. Поддържа се чист и приветлив.

Бог да благослови всички хора, които взеха участие с парични
средства и труд, и тези, които го обслужват със здраве и добри
успехи!